

XVIII FESTIWAL NAUKI

Stowarzyszenie Lingwistyki Rekreacyjnej

Kamila Gądek-Kownacka

JEZYK API

Poniżej podano siedem liczebników systemu używanego niegdyś przez plemię api (żyjące na terenie obecnego Vanuatu w Oceanii) oraz ich odpowiedniki zapisane cyframi systemu dziesiętnego (kolejność przypadkowa).

OTAI, LUALUNA TAI, OTOLU, TOLULUNA, OVARI,
VARILUNA VARI, LUALUNA TOLU

15, 8, 13, 9, 24, 11, 6

- Jakie liczby reprezentują podane liczebniki języka api?
- Zapisz cyframi liczby LUALUNA LUA i TOLULUNA TAI.
- Zapisz w api liczby 19 i 23

JEZYK MANAM

W języku manam, którym posługuje się około 8000 osób w Papui-Nowej Gwinei, oprócz zwykłego systemu liczebnikowego istnieją jeszcze dwa inne – jeden z nich używany jest do liczenia ryb, drugi – m. in. kokosów i owoców drzewa chlebowego. W tym ostatnim systemie

15 to KUBOATUTUDI TOLI BOLODI TOLI,

a **11** – KUBOATUTUDI RUA BOLODI TOLI.

Dopasuj pozostałe liczebniki języka manam do podanych liczb:

6, 9, 12, 13

KUBOATUTU TEKE BOLODI RUA

KUBOATUTUDI TOLI BOLO TEKE

KUBOATUTUDI RUA BOLO TEKE

KUBOATUTUDI TOLI

Jak brzmią liczebniki oznaczające 5 i 14?

ODPOWIEDZI

Zad. 2. W liczebnikach api używany jest system piątkowy, gdzie 5 – luna (ozn. *dłoń*), 10 – lualuna (ozn. *dwie dłonie*), 15 – toluluna (ozn. *trzy dłonie*). Liczebniki od 6 do 9, których strukturę na podstawie danych zadania można określić jako 5+1, 5+2, ..., 5+4, oznaczają dosłownie *nową jedynkę* (czyli jeden dodatkowy palec z nowej ręki), *nową dwójkę* itd.

a) OTAI – 6, LUALUNA TAI – 11, OTOLU – 8, TOLULUNA – 15, OVARI – 9, VARILUNA VARI – 24, LUALUNA TOLU – 13

b) LUALUNA LUA – 12, TOLULUNA TAI – 16

c) 19 – TOLULUNA VARI, 23 – VARILUNA TOLU.

3. MANAM

Przedstawiony system jest oparty na liczbie cztery. Podane w zadaniu liczebniki można przedstawić w następujący sposób:

KUBOATUTUDI TOLI BOLODI TOLI $4 \times 3 + 3$ (15)

KUBOATUTUDI RUA BOLODI TOLI $4 \times 2 + 3$ (11)

KUBOATUTU TEKE BOLODI RUA $4 \times 1 + 2$ (6)

KUBOATUTUDI RUA BOLO TEKE $4 \times 2 + 1$ (9)

KUBOATUTUDI TOLI 4×3 (12)

KUBOATUTUDI TOLI BOLO TEKE $4 \times 3 + 1$ (13)

Kuboaatutu oznacza więc 4, teke – 1, a toli – 3.

Liczby 5 i 14 brzmią następująco:

5: kubaatutu teke bolo teke

14: kubaatutudi toli bolodi rua

Żeby zapisać je w pełni poprawnie, należało zwrócić uwagę na to, że słowa kubaatutu (4) i bolo (oznaczające – w uproszczeniu – dodawanie) w pozycji przed liczebnikami oznaczającymi liczby większe od 1 mają dołączony morfem *-di*.